

CURSO 2021-22

LINGUA CASTELÁ E LITERATURA 5º DE EDUCACIÓN PRIMARIA

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

1.- Competencias clave:

1. Competencia en comunicación lingüística (CCL). Refírese á habilidade para utilizar a lingua, expresar ideas e interactuar con outras persoas de xeito oral ou escrita.
2. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT). A primeira alude ás capacidades para aplicar o razoamento matemático para resolver cuestións da vida cotiá; a competencia en ciencia céntrase nas habilidades para utilizar os coñecementos e metodoloxía científicos para explicar a realidade que nos rodea; e a competencia tecnolóxica, en como aplicar estes coñecementos e métodos para dar resposta aos desexos e necesidades humanos.
3. Competencia dixital (CD). Implica o uso seguro e crítico das TIC para obter, analizar, producir e intercambiar información.
4. Aprender a aprender (CAA). É unha das principais competencias, xa que implica que o alumno desenvolva a súa capacidade para iniciar a aprendizaxe e persistir nel, organizar as súas tarefas e tempo, e traballar de xeito individual ou colaborativo para conseguir un obxectivo.
5. Competencias sociais e cívicas (CSC). Fan referencia ás capacidades para relacionarse coas persoas e participar de xeito activo, participativa e democrático na vida social e cívica.
6. Sentido da iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE). Implica as habilidades necesarias para converter as ideas en actos, como a creatividade ou as capacidades para asumir riscos e planificar e cestionar proxectos.
7. Conciencia e expresións culturais (CCEC). Fai referencia á capacidade para apreciar a importancia da expresión a través da música, as artes plásticas e escénicas ou a literatura.

2.- Obxectivos da educación primaria.

- a) A educación primaria contribuirá a desenvolver nos nenos e nas nenas as capacidades que lles permita:
- b) Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, prepararse para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.
- c) Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.
- d) Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais cos que se relacionan.
- e) Coñecer, comprender e respectar as diferentes culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres e a non discriminación de persoas con discapacidade nin por outros motivos.
- f) Coñecer e utilizar de xeito apropiado a lingua galega e a lingua castelá, e desenvolver hábitos de lectura en ambas as linguas.
- g) Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situacións cotiás.
- h) Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser quen de aplicalos ás situacións da súa vida cotiá.
- i) Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, a xeografía, a historia e a cultura, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia.
- j) Iniciarse na utilización, para a aprendizaxe, das tecnoloxías da información e da comunicación, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciben e elaboran.
- k) Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.
- l) Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o das demais persoas, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.
- m) Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.

- n) Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas e de discriminación por cuestións de diversidade afectivo-sexual.
- o) Fomentar a educación viaria e actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.
- p) Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, poñendo de relevancia as mulleres e homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas.

3.- Vinculación entre obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias clave.

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. FALAR E ESCOITAR				
a c e	B.1.1. Estratexias e normas para o intercambio comunicativo: participación; exposición clara; escoita; respecto á quenda de palabra; entoación adecuada; respecto polos sentimentos, experiencias, ideas, opinións e coñecementos dos e das demais.	B1.1. Participar en situacións de comunicación, dirixidas ou espontáneas, respectando as normas da comunicación: quenda de palabra, escoita atenta e incorporación ás intervencións dos e das demais.	LCB1.1.1. Emprega a lingua oral e axusta os rexistros lingüísticos ao grao de formalidade dos contextos nos que produce o seu discurso: debates, exposicións planificadas, conversas.	CCL CAA CSC
			LCB1.1.2. Expresa ideas, pensamentos, opinións, sentimentos e emocións con claridade.	CCL CAA
			LCB1.1.3. Aplica as normas sociocomunicativas: escoita activa, espera de quendas, participación respectuosa, adecuación á intervención da persoa interlocutora e normas básicas de cortesía.	CCL CAA CSC
e	B.1.2. Comprensión e expresión de mensaxes verbais e non verbais.	B1.2. Recoñecer a información verbal e non verbal dos discursos orais e integrala nas producións propias.	LCB1.2.1. Emprega recursos lingüísticos e non lingüísticos para comunicarse nas interaccións orais, recoñecendo o valor complementario e	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			modificador destes.	
			LCB1.2.2. Exprésase cunha pronunciación e unha dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume axeitados.	CCL
			LCB1.2.3. Interpreta de forma global o sentido de elementos básicos do texto (léxico e locucións).	CCL
a b e	B1.3. Participación en situacións de comunicación, espontáneas e dirixidas, utilizando un discurso ordenado e coherente.	B1.3. Expresarse de forma oral para satisfacer necesidades de comunicación en diferentes situacións con vocabulario axeitado e estrutura coherente.	LCB1.3.1. Expresa as súas propias ideas comprensiblemente, substituíndo elementos básicos do modelo dado.	CCL
			LCB1.3.2. Participa activamente e con coherencia na secuencia das súas ideas en diversas situacións de comunicación: - diálogos - exposicións orais seguindo modelos e guiadas, con axuda, cando cumpra, das tecnoloxías da información e comunicación.	CCL CD CAA CSC CSIEE
			LCB1.3.3. Participa activamente nas tarefas de aula, cooperando en situación de aprendizaxe compartida.	CCL CAA CSC CSIEE
e	B1.4. Dedución das palabras polo contexto. Interese pola ampliación do vocabulario. Creación de redes semánticas sinxelas.	B1.4. Facer hipóteses sobre o significado de palabras a partir do seu contexto de uso	LCB1.4.1. Utiliza o vocabulario axeitado a súa idade para expresarse con progresiva precisión nos diferentes contextos de comunicación.	CCL
			LCB1.4.2. Diferencia polo contexto o significado de correspondencias fonema-grafía idénticas.	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b e	B1.5. Comprensión global e específica de textos orais de diversa tipoloxía: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).	B1.5. Recoñecer o tema e as ideas principais dos textos orais, e identificar ideas ou valores non explícitos accesibles á súa idade.	LCB1.5.1. Comprende a de forma global a información xeral de textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e social, identifica o tema e selecciona as ideas principais	CCL CAA
			LCB1.5.2. Recoñece a tipoloxía de textos orais atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).	CCL CAA
			LCB1.5.3. Responde preguntas correspondentes á comprensión interpretativa.	CCL
			LCB1.5.4. Utiliza a información recollida para levar a cabo diversas actividades en situación de aprendizaxe individual ou colectivo.	CCL CAA CSC CSIEE
b e	B1.6. Reprodución de textos adecuados ao nivel que estimulen o seu interese.	B1.6. Memorizar e reproducir textos axeitados á súa idade, seus gustos e intereses, utilizando con creatividade as distintas estratexias de comunicación oral.	LCB1.6.1. Reproduce de memoria breves textos literarios ou non literarios e propios, axeitados aos seus gustos e intereses.	CCL CAA CCEC
b e	B1.7. Producción de textos orais segundo a súa tipoloxía segundo os diferentes formatos e intencións comunicativas.	B1.7. Producir textos orais breves e sinxelos adecuados ao nivel dos xéneros máis habituais imitando modelos: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos,	LCB1.7.1. Elabora comprensiblemente textos orais do ámbito escolar e social e de diferente tipoloxía, seguindo unha secuencia lineal, adecuados ao nivel e imitando modelos	CCL CAA CSIEE
			LCB1.7.1. Organiza e planifica o discurso	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).	axeitándose aos diferentes modos discursivos(narrar, expoñer, describir, informarse, dialogar)	CAA CSIEE
a b e	B1.8. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar, recoller datos, preguntar. Participación en enquisas e entrevistas. Comentario oral e xuízo persoal.	B1.8. Utilizar de xeito efectivo a linguaxe oral: escoitar, recoller datos, preguntar e repreguntar, participar nas enquisas e entrevistas e expresar oralmente con claridade o propio xuízo persoal, de acordo á súa idade.	LCB1.8.1. Emprega de xeito efectivo a linguaxe oral para comunicarse e aprender: escoita activa, recollida de datos, pregunta e repregunta, para obter información e verificar a comprensión.	CCL CAA CSC CSIEE
			LCB1.8.2. Participa en enquisas e entrevistas, asegurándose mediante preguntas adecuadas, da comprensión propia e por parte da persoa interlocutora.	CCL CAA CSC CSIEE
			LCB1.8.3. Participa en debates explicando as súas opinións e ideas, emitindo xuízos persoais fundamentados sobre os temas e coa profundidade propia da súa idade.	CCL CAA CSC CSIEE
b d e	B1.8. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar, recoller datos, preguntar. Participación en enquisas e entrevistas. Comentario oral e xuízo persoal.	B1.9. Valorar os medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe e de acceso a informacións e experiencias de outras persoas.	LCB1.9.1. Resume entrevistas, noticias e debates infantís... procedentes da radio, televisión e da internet.	CCL CD CAA CSC
			LCB1.9.2. Transforma en noticias feitos cotiás próximos á súa realidade, imitando modelos.	CCL CSC
			LCB1.9.3. Realiza entrevistas e reportaxes sobre temas de interese, seguindo modelos.	CCL CAA CSIEE

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER				
e	B2.1. Lectura en silencio e voz alta de distintos tipos de texto.	B2.1. Ler, en voz alta e en silencio, diferentes textos, con fluidez e entoación adecuada.	LCB2.1.1. Le en voz alta diferentes tipos de textos apropiados á súa idade con velocidade, fluidez e entoación adecuada.	CCL
			LCB2.1.2. Lee en silencio coa velocidade adecuada textos de diferente complexidade.	CCL
			LCB2.1.3. Comprende información global e específica en textos de diferente tipoloxía do ámbito escolar e social:	CCL CAA
			LCB2.1.4. Resume textos lidos de diferente tipoloxía e adecuados a súa idade, reflectindo a estrutura e destacando as ideas principais.	CCL CAA
e	B2.2. Utilización de estratexias para a comprensión lectora de textos: consideración do título e das ilustracións. Identificación de palabras clave. Capítulos. Relectura. Anticipación de hipótese de significado e comprobación. Recoñecemento básico da tipoloxía textual.	B2.2. Utilizar as estratexias de control do proceso lector (anticipación do significado, formulación de hipóteses, uso do dicionario, relectura).	LCB2.2.1. Utiliza o título e as ilustracións para activar coñecementos previos sobre o tema, axudándose deles para acceder máis doadamente ao contido dun texto.	CCL CAA
			LCB2.2.3. Identifica as palabras clave dun texto.	CCL CAA
			LCB2.2.4. Formula hipóteses sobre o contido do texto a partir do título e das ilustracións e esquemas que o acompañan.	CCL CAA
			LCB2.2.5. Relaciona a información contida nos gráficos e ilustracións e a relaciona coa información que aparece no texto.	CCL CMCT CAA
			LCB2.2.6. Interpreta mapas conceptuais sinxelos.	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
				CAA
b e	B2.3. Lectura habitual de diferentes textos como fonte de información, de deleite e de diversión. B2.4. Selección de libros segundo o gusto persoal. B2.5. Lectura dos libros establecidos no Plan lector.	B2.3. Ler por propia iniciativa e con diferentes finalidades textos de tipoloxía diversa.	LCB2.3.1. Programa de xeito autónomo un tempo semanal para ler diferentes textos.	CCL CAA CSIEE
			LCB2.3.2. Le voluntariamente en función dos seus gustos e finalidade persoal.	CCL CAA CSIEE
b e i	B2.6. Uso da biblioteca para a procura de información e utilización da mesma como fonte de aprendizaxe, información e lecer. B2.7. Lecturas dos libros establecidos no Plan lector.	B2.4. Utilizar diferentes fontes e soportes para seleccionar e recoller información, ampliar coñecementos e aplicalos en traballos persoais.	LCB2.4.1. Consulta na biblioteca diferentes fontes bibliográficas e textos de soporte informático para obter información para realizar traballos individuais ou en grupo.	CCL CD CAA
			LCB2.4.2. Localiza na biblioteca de aula e centro lecturas axeitadas ao seu gusto persoal e intereses, aplicando as normas básicas de funcionamento da mesma.	CCL CD CAA CSIEE
			LCB2.4.3. Identifica o argumento de lecturas realizadas dando conta dalgunhas referencias bibliográficas: autor ou autora, xénero.	CCL CAA
			LCB2.4. 4. Selecciona lecturas con criterio persoal e manifesta a súa opinión sobre os textos lidos.	CCL CAA CSIEE
a b e	B2.8. Iniciación á creación da biblioteca persoal.	B2.5. Mostra interese por manter unha biblioteca propia.	LCB2.5.1. Coida, conserva e organiza os seus libros.	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
a e	B2.9. Identificación e valoración crítica das mensaxes e valores transmitidos polo texto.	B2.6. Identificar a estrutura organizativa de diferentes textos lidos, centrándose na interpretación da súa intención e significado.	LB2.6.1. Identifica a intención comunicativa de textos xornalísticos e publicitarios. Diferenza entre información e publicidade.	CCL CAA
			LCB2.6.2. Interpreta a linguaxe figurada, en textos publicitarios.	CCL CSC
e i	B2.10. Utilización guiada das Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura e tratamento guiado da información.	B2.7. Utilizar as Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura e tratamento guiado da información.	LCB2.7.1. Utiliza as Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura e tratamento guiado da información.	CCL CD CAA
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA. ESCRIBIR				
e i	B3.1. Producción de textos para comunicar coñecementos, experiencias e necesidades B3.2. Cohesión do texto: mantemento do tempo verbal, puntuación, concordancia e substitucións básicas. B3.3. Coherencia nas secuencias de ideas e feitos e no mantemento do tema. B3.4. Aplicación das normas ortográficas. Acentuación.	B3.1. Producir textos segundo un modelo con diferentes intencións comunicativas, con coherencia, aplicando as regras ortográficas e coidando a caligrafía, a orde e a presentación.	LCB3.1.1. Escribe, en diferentes soportes, textos sinxelos propios da vida cotiá e do ámbito social e escolar, atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos): diarios, cartas, correos electrónicos, noticias, contos, folletos informativos e literarios, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, regulamentos, receitas, instrucións, normas...	CCL CD CAA
			LCB3.1.2. Escribe textos organizando as ideas con cohesión básica e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	CCL CAA

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			LCB3.1.3. Escribe, de forma creativa, diferentes tipos de textos adecuando a linguaxe ás características do xénero.	CCL CCA CSIEE
			LCB3.1.4. Elabora un informe seguindo un guión establecido que supoña a procura, selección e organización da información de textos de carácter científico, xeográfico ou histórico.	CCL CD CAA CSIEE CCEC
			LCB3.1.5. Presenta un informe, utilizando soporte papel e informático, sobre situacións sinxelas, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, Internet), seguindo un plan de traballo e expresando conclusións.	CCL CD CAA CSIEE
			LCB3.1.6. Presenta os seus textos con caligrafía clara e limpeza.	CCL CAA
b e	B3.5. Valoración da propia produción escrita, así como da produción escrita dos seus compañeiros.	B3.2. Valorar a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	LCB3.2.1. Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	CCL CSC
b e i	B3.6. Normas e estratexias para a produción de textos: planificación (función, destinatario, xeración de ideas, estrutura...) B3.7. Textualización en frases con secuencia lineal. B3.8. Revisión e mellora do texto.	B3.3. Aplicar todas as fases do proceso de escritura na produción de textos escritos de distinta índole: planificación, textualización, revisión e reescritura, utilizando esquemas e mapas conceptuais, aplicando estratexias de tratamento da	LCB3.3.1. Aplica correctamente os signos de puntuación, as regras de acentuación e ortográficas propias do nivel nos seus textos escritos.	CCL
			LCB3.3.2. Reproduce textos ditados, logo de identificar o sentido global e a información específica neles.	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B3.9. Realización de ditados, interpretando previamente o seu contido.	información, redactando os seus textos con claridade, precisión e corrección e avaliando, coa axuda de guías, as producións propias e alleas.	LCB3.3.3. Emprega, de xeito guiado e seguindo modelos, estratexias de planificación, procura e selección da información: tomar notas, elaborar esquemas, guións, borradores e mapas conceptuais.	CCL CD CAA CSIEE
			LCB3.3.4. Redacta o texto e revísao para melloralo, utilizando borradores que amosan: a xeración e selección de ideas, a revisión ortográfica e da secuencia coherente do escrito.	CCL CAA CSIEE
			LCB3.3.5. Aмосa na evolución dos seus escritos interese e esforzo por escribir correctamente de forma persoal.	CCL CAA CSIEE
e	B3.10. Uso autónomo do dicionario, incorporando a súa consulta aos seus hábitos de escritura.	B3.4. Utilizar de xeito autónomo o dicionario.	LCB3.4.1. Utiliza habitualmente o dicionario, en diferentes soportes, no proceso de escritura.	CCL CAA
b e h i	B3.11. Creación de textos utilizando a linguaxe verbal e non verbal con intención informativa: carteis publicitarios. Anuncios. Cómic.	B3.5. Elaborar proxectos individuais ou colectivos sobre diferentes temas do área.	LCB3.5.1. Elabora gráficas a partir de datos seleccionados e organizados procedentes de diferentes textos (libros de consulta, xornais, revistas etc.)	CCL CAA
			LCB3.5.2. Elabora con creatividade textos do seu interese: contos, anuncios, rimas, cancións, cómics, carteis... facendo ilustracións e buscando imaxes dixitais para facilita a súa comprensión ou mellorar a súa presentación.	CCL CD CAA CSIEE
a d	B3.12. Uso da linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas	B3.6. Favorecer a través da linguaxe a formación dun pensamento crítico	LCB3.6.1. Expresa, por escrito, utilizando de xeito habitual, unha linguaxe non sexista e respectuosa	CCL CSC

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
e	diferenzas.	que impida discriminacións e prexuízos.	coas diferenzas.	
b e i	B3.13. Utilización guiada das Tecnoloxías da Información e a Comunicación de modo eficiente e responsable para presentar as súas producións.	B3.7. Utilizar as Tecnoloxías da Información e a Comunicación de modo eficiente e responsable para presentar as súas producións.	LCB3.7.1. Usa con axuda Internet e as Tecnoloxías da Información e a Comunicación para escribir, presentar e ilustrar os textos, buscar información, crear táboas e gráficas	CCL CD CAA
e	B3.14. Produción de textos segundo Plan de escritura do centro	B3.8. Escribir os textos establecidos no plan de escritura.	LCB3.8.1. Produce os textos establecidos no plan de escritura axeitados á súa idade e nivel.	CCL CAA
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA				
e	B4.1. A palabra. B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (nome, verbo, adxectivo, preposición, adverbio, pronomes, artigos). Características e uso de cada clase de palabra. B4.3. Conxugación dos verbos regulares e irregulares máis frecuentes.	B4.1. Aplicar os coñecementos básicos sobre a estrutura da lingua, a gramática (categorías gramaticais), o vocabulario (formación e significado das palabras e campos semánticos), así coma as regras de ortografía para favorecer unha comunicación máis eficaz.	LCB4.1.1. Coñece e recoñece as categorías gramaticais pola súa función na lingua: presentar ao nome, substituír ao nome, expresar características do nome, expresar accións ou estados, enlazar ou relacionar palabras.	CCL
			LCB4.1.2. Utiliza con corrección os tempos simples e compostos nas formas persoais e non persoais do modo indicativo e subxuntivo de todos os verbos ao producir textos orais e escritos.	CCL
			LCB4.1.3. Diferenza familias de palabras.	CCL
e	B4.2. Recoñecemento das distintas	B4.2. Desenvolver as destrezas e	LCB4.2.1. Coñece, recoñece e usa sinónimos,	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (nome, verbo, adxectivo, preposición, adverbio, pronomes, artigos). Características e uso de cada clase de palabra.</p> <p>B4.4. Vocabulario. Frases feitas. Formación de substantivos, adxectivos e verbos. Recursos derivativos: prefixos e sufixos na formación de nomes, adxectivos e verbos.</p> <p>B4.5. Recoñecemento e observación reflexiva dos constituíntes oracionais: a oración simple, suxeito e predicado.</p> <p>B4.6. Recoñecemento e uso dalgúns conectores textuais básicos.</p>	competencias lingüísticas a través do uso da lingua.	antónimos, polisémicos, homófonos, frases feitas na súa expresión oral e escrita.	
			LCB4.2.2. Recoñece palabras compostas, prefixos e sufixos e crea palabras derivadas.	CCL
			LCB4.2.3. Identifica e clasifica os diferentes tipos de palabras nun texto.	CCL
			LCB4.2.4. Utiliza diversos conectores básicos entre oracións nos textos orais e escritos.	CCL
			LCB4.2.5. Recoñece a oración simple en textos sinxelos e distingue suxeito e predicado.	CCL
e	B4.7. Uso eficaz do dicionario para ampliación de vocabulario e como consulta ortográfica e gramatical.	B4.3. Sistematizar a adquisición de vocabulario a través dos textos.	LCB4.3.1. Coñece a estrutura do dicionario e úsao, en diferentes soportes para buscar o significado de calquera palabra (derivados, sinónimos etc.).	CCL CAA
			LCB4.3.2. Selecciona a acepción correcta segundo o contexto de entre as varias que lle ofrece o dicionario.	CCL CAA
			LCB4.3.3. Utiliza as normas ortográficas axeitadas ao nivel e aplícaas nas súas producións escritas.	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
e	B4.8. Clases de nomes: comúns, propios, individuais, colectivos, concretos e abstractos. B4.9. Ortografía: utilización das regras básicas de ortografía. Regras de acentuación. Signos de puntuación. B4.10. As relacións gramaticais Recoñecemento e explicación reflexiva das relacións que se establecen entre o substantivo e o resto dos compoñentes do grupo nominal.	B4.4. Desenvolver estratexias para mellorar a comprensión oral e escrita a través do coñecemento da lingua.	LCB4.4.1. Sinala as características que definen ás diferentes clases de palabras e nomes: clasificación e uso para construír un discurso sinxelo nos diferentes tipos de producións.	CCL
			LCB4.4.2. Utiliza correctamente as normas de concordancia de xénero e número na expresión oral e escrita.	CCL
			LCB4.4.3. Aplica as normas de acentuación e clasifica as palabras dun texto.	CCL
			LCB4.4.4. Utiliza os signos de puntuación nas súas producións escritas.	CCL
			LCB4.4.5. Aplica as normas do uso da til nos textos de elaboración propia.	CCL
			LCB4.4.6. Utiliza unha sintaxe básica nas producións escritas propias.	CCL
e i	B4.11. Utilización de material multimedia educativo e outros recursos didácticos ao seu alcance e propios da súa idade.	B4.5. Utilizar programas educativos dixitais para realizar tarefas e avanzar na aprendizaxe.	LCB4.5.1. Utiliza distintos programas educativos dixitais e outros recursos didácticos ao seu alcance e propios da súa idade, como apoio e reforzo da aprendizaxe.	CCL CD CAA
d e o	B4.12. As variedades da lingua. B4.13. Coñecemento xeral de realidade plurilingüe de España e a súa valoración como fonte de enriquecemento persoal e como unha mostra da riqueza do noso patrimonio	B4.6. Valorar a variedade lingüística de España e do español como fonte de enriquecemento cultural. Mostrar respecto tanto cara ás linguas e dialectos que se falan en España, como cara ao español de América.	LCB4.6.1. Valora a variedade lingüística de España e o español de América.	CCL CSC

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	histórico e cultural.			
d e o	B4.14. Identificación de similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada.	B4.7. Comparar aspectos básicos das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada.	LCB4.7.1. Compara aspectos (gráficos, sintácticos e léxicos) das linguas que coñece.	CCL CSC CSC
BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA				
e	B5.1. Valoración dos textos literarios como vehículo de comunicación e como fonte de coñecemento doutros mundos, tempos e culturas e como gozo persoal.	B5.1. Valorar os textos literarios e utilizar a lectura como fonte de lecer e información e consideralos como un medio de aprendizaxe e enriquecemento persoal.	LCB5.1.1. Valora e recoñece as características fundamentais de textos literarios narrativos, poéticos e dramáticos.	CCL CCEC
e	B5.2. Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual. B5.3. Lectura comentada de poemas, relatos e obras teatrais. B5.4. Identificación de recursos literarios. B5.5. Distinción entre conto e lenda. Coñecemento de lendas españolas e doutros países.	B5.2. Integrar a lectura expresiva, a comprensión e interpretación de textos literarios narrativos, líricos e dramáticos na práctica escolar e recoñecer e interpretar algúns recursos básicos da linguaxe literaria e diferenciar as principais convencións formais dos xéneros.	LCB5.2.1. Realiza lecturas guiadas de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual.	CCL CCEC
			LCB5.2.2. Interpreta a linguaxe figurada, en textos literarios.	CCL CAA

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criteria de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
e	B5.4. Identificación de recursos literarios.	B5.3. Coñecer e valorar os recursos literarios da tradición oral: poemas, cancións, contos, refráns, adiviñas.	LCB5.3.1. Distingue algúns recursos retóricos e métricos básicos propios dos poemas.	CCL CCEC
			LCB5.3.2. Utiliza comparacións, metáforas, aumentativos, diminutivos e sinónimos en textos literarios.	CCL CCEC
b e	B5.6. Creación de textos literarios en prosa ou en verso, valorando o sentido estético e a creatividade: contos, poemas, adiviñas, cancións, e teatro.	B5.4. Producir a partir de modelos dados textos literarios en prosa ou en verso, con sentido estético e creatividade: contos, poemas, adiviñas, cancións, e fragmentos teatrais.	LCB5.4.1. Crea sinxelos textos literarios (contos, poemas, cancións e sinxelas obras teatrais) a partir de pautas ou modelos dados.	CCL CAA CSIEE CCEC
a b e	B5.7. Comprensión, memorización e recitado de poemas co ritmo, entoación e dicción adecuados.	B5.5. Participar con interese en dramatizacións de textos literarios adaptados á idade ou de produción propia.	LCB5.5.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios axeitados á súa idade ou de produción propia.	CCL CAA CSC CCEC
			LCB5.5.2. Memoriza e reproduce textos orais adecuados á súa idade: contos, poemas, cancións.	CCL CAA CCEC
b e	B5.8. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios.	B5.6. Participar con interese en dramatizacións de textos literarios adaptados á idade.	LCB5.6.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios axeitados á súa idade.	CCL CAA CCEC
b e o	B5.9. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada) como	B5.7. Valorar a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de	LCB5.7.1. Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	CCL CSC CCEC

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	comunicación e como recurso de gozo persoal		

4.- Vinculación entre estándares de aprendizaxe, con indicación dos mínimos esixibles para promocionar, e instrumentos de avaliación e criterios de cualificación.

Estándares de aprendizaxe	1ª AV	2ª AV	3ª AV	MIN	Instrumentos de avaliación	Criterios de cualificación
LCB1.1.1. Emprega a lingua oral e axusta os rexistros lingüísticos ao grao de formalidade dos contextos nos que produce o seu discurso: debates, exposicións planificadas, conversas.	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%
LCB1.1.2. Expresa ideas, pensamentos, opinións, sentimentos e emocións con claridade.	X	X	X	X	Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%
LCB1.1.3. Aplica as normas sociocomunicativas: escoita activa, espera de quendas, participación respectuosa, adecuación á intervención da persoa interlocutora e normas básicas de cortesía.	X	X	X	X	Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%
LCB1.2.1. Emprega recursos lingüísticos e non	X	X	X		Observación sistemática	50%

Estándares de aprendizaxe	1ª AV	2ª AV	3ª AV	MIN	Instrumentos de avaliación	Criterios de cualificación
lingüísticos para comunicarse nas interaccións orais, recoñecendo o valor complementario e modificador destes.					Intercambio oral	50%
LCB1.2.2. Exprésase cunha pronunciación e unha dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume axeitados.	X	X	X	X	Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%
LCB1.2.3. Interpreta de forma global o sentido de elementos básicos do texto (léxico e locucións).	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%
LCB1.3.1. Expressa as súas propias ideas comprensiblemente, substituindo elementos básicos do modelo dado.	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%
LCB1.3.2. Participa activamente e con coherencia na secuencia das súas ideas en diversas situacións de comunicación: - diálogos - exposicións orais seguindo modelos e guiadas, con axuda, cando cumpra, das tecnoloxías da información e comunicación.	X	X	X	X	Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%
LCB1.3.3. Participa activamente nas tarefas de aula, cooperando en situación de aprendizaxe compartida.	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%
LCB1.4.1. Utiliza o vocabulario axeitado a súa idade para expresarse con progresiva precisión nos diferentes contextos de comunicación.	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%
LCB1.4.2. Diferencia polo contexto o significado de	X	X	X		Observación sistemática	50%

Estándares de aprendizaxe	1ª AV	2ª AV	3ª AV	MIN	Instrumentos de avaliación	Criterios de cualificación
correspondencias fonema-grafía idénticas.					Intercambio oral	50%
LCB1.5.1. Comprende de forma global a información xeral de textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e social, identifica o tema e selecciona as ideas principais	X	X	X	X	Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%
LCB1.5.2. Recoñece a tipoloxía de textos orais atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%
LCB1.5.3. Responde preguntas correspondentes á comprensión interpretativa.	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%
LCB1.5.4. Utiliza a información recollida para levar a cabo diversas actividades en situación de aprendizaxe individual ou colectivo.	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%
LCB1.6.1. Reproduce de memoria breves textos literarios ou non literarios e propios, axeitados aos seus gustos e intereses.	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%
LCB1.7.1. Elabora comprensiblemente textos orais do ámbito escolar e social e de diferente tipoloxía, seguindo unha secuencia lineal, adecuados ao nivel e imitando modelos	X	X	X	X	Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%
LCB1.7.1. Organiza e planifica o discurso axeitándose aos diferentes modos discursivos	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%

Estándares de aprendizaxe	1ª AV	2ª AV	3ª AV	MIN	Instrumentos de avaliación	Criterios de cualificación
(narrar, expoñer, describir, informarse, dialogar)						
LCB1.8.1. Emprega de xeito efectivo a linguaxe oral para comunicarse e aprender: escoita activa, recollida de datos, pregunta e repregunta, para obter información e verificar a comprensión.	X	X	X	X	Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%
LCB1.8.2. Participa en enquisas e entrevistas, asegurándose mediante preguntas adecuadas, da comprensión propia e por parte da persoa interlocutora.	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%
LCB1.8.3. Participa en debates explicando as súas opinións e ideas, emitindo xuízos persoais fundamentados sobre os temas e coa profundidade propia da súa idade.	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%
LCB1.9.1. Resume entrevistas, noticias e debates infantís... procedentes da radio, televisión e da internet.	X	X	X		Intercambio oral Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB1.9.2. Transforma en noticias feitos cotiás próximos á súa realidade, imitando modelos.	X	X	X		Intercambio oral Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB1.9.3. Realiza entrevistas e reportaxes sobre temas de interese, seguindo modelos.	X	X	X		Intercambio oral Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB2.1.1. Le en voz alta diferentes tipos de textos apropiados á súa idade con velocidade, fluidez e entoación adecuada.	X	X	X	X	Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%
LCB2.1.2. Lee en silencio coa velocidade adecuada	X	X	X	X	Observación sistemática	50%

Estándares de aprendizaxe	1ª AV	2ª AV	3ª AV	MIN	Instrumentos de avaliación	Crterios de cualificación
textos de diferente complexidade.					Intercambio oral	50%
LCB2.1.3. Comprende información global e específica en textos de diferente tipoloxía do ámbito escolar e social.	X	X	X	X	Intercambio oral Proba escrita Análise das producións dos alumnos	20% 50% 30%
LCB2.1.4. Resume textos lidos de diferente tipoloxía e adecuados a súa idade, reflectindo a estrutura e destacando as ideas principais.	X	X	X		Intercambio oral Proba escrita Análise das producións dos alumnos	20% 50% 30%
LCB2.2.1. Utiliza o título e as ilustracións para activar coñecementos previos sobre o tema, axudándose deles para acceder máis doadamente ao contido dun texto.	X	X	X		Intercambio oral Proba escrita	50% 50%
LCB2.2.3. Identifica as palabras clave dun texto.	X	X	X		Proba escrita Análise das producións dos alumnos	60% 40%
LCB2.2.4. Formula hipóteses sobre o contido do texto a partir do título e das ilustracións e esquemas que o acompañan.	X	X	X		Intercambio oral Proba escrita Análise das producións dos alumnos	20% 50% 30%
LCB2.2.5. Relaciona a información contida nos gráficos e ilustracións e a relaciona coa información que aparece no texto.	X	X	X		Intercambio oral Proba escrita Análise das producións dos alumnos	20% 50% 30%
LCB2.2.6. Interpreta mapas conceptuais sinxelos.	X	X	X		Intercambio oral Proba escrita Análise das producións dos alumnos	20% 50% 30%
LCB2.3.1. Programa de xeito autónomo un tempo	X	X	X		Observación sistemática	50%

Estándares de aprendizaxe	1ª AV	2ª AV	3ª AV	MIN	Instrumentos de avaliación	Criterios de cualificación
semanal para ler diferentes textos.					Intercambio oral	50%
LCB2.3.2. Le voluntariamente en función dos seus gustos e finalidade persoal.	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%
LCB2.4.1. Consulta na biblioteca diferentes fontes bibliográficas e textos de soporte informático para obter información para realizar traballos individuais ou en grupo.	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%
LCB2.4.2. Localiza na biblioteca de aula e centro lecturas axeitadas ao seu gusto persoal e intereses, aplicando as normas básicas de funcionamento da mesma.	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%
LCB2.4.3. Identifica o argumento de lecturas realizadas dando conta dalgúñas referencias bibliográficas: autor ou autora, xénero.	X	X	X		Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB2.4. 4. Selecciona lecturas con criterio persoal e manifesta a súa opinión sobre os textos lidos.	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%
LCB2.5.1. Coida, conserva e organiza os seus libros.	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%
LB2.6.1. Identifica a intención comunicativa de textos xornalísticos e publicitarios. Diferenza entre información e publicidade.	X	X	X		Intercambio oral Proba escrita	50% 50%
LCB2.6.2. Interpreta a linguaxe figurada, en textos publicitarios.	X	X	X		Intercambio oral Proba escrita	50% 50%
LCB2.7.1. Utiliza as Tecnoloxías da Información e	X	X	X		Observación sistemática	50%

Estándares de aprendizaxe	1ª AV	2ª AV	3ª AV	MIN	Instrumentos de avaliación	Criterios de cualificación
Comunicación para a procura e tratamento guiado da información.					Intercambio oral	50%
LCB3.1.1. Escribe, en diferentes soportes, textos sinxelos propios da vida cotiá e do ámbito social e escolar, atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos): diarios, cartas, correos electrónicos, noticias, contos, folletos informativos e literarios, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, regulamentos, receitas, instrucións, normas...	X	X	X		Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB3.1.2. Escribe textos organizando as ideas con cohesión básica e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	X	X	X		Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB3.1.3. Escribe, de forma creativa, diferentes tipos de textos adecuando a linguaxe ás características do xénero.	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB3.1.4. Elabora un informe seguindo un guión establecido que supoña a procura, selección e organización da información de textos de carácter científico, xeográfico ou histórico.	X	X	X		Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB3.1.5. Presenta un informe, utilizando soporte papel e informático, sobre situacións sinxelas,	X	X	X		Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%

Estándares de aprendizaxe	1ª AV	2ª AV	3ª AV	MIN	Instrumentos de avaliación	Crterios de cualificación
recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, Internet), seguindo un plan de traballo e expresando conclusións.						
LCB3.1.6. Presenta os seus textos con caligrafía clara e limpeza.	X	X	X	X	Observación sistemática	100%
LCB3.2.1. Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral	100%
LCB3.3.1. Aplica correctamente os signos de puntuación, as regras de acentuación e ortográficas propias do nivel nos seus textos escritos.	X	X	X		Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB3.3.2. Reproduce textos ditados, logo de identificar o sentido global e a información específica neles.	X	X	X		Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB3.3.3. Emprega, de xeito guiado e seguindo modelos, estratexias de planificación, procura e selección da información: tomar notas, elaborar esquemas, guións, borradores e mapas conceptuais.	X	X	X		Observación sistemática Proba escrita Análise das producións dos alumnos	20% 50% 30%
LCB3.3.4. Redacta o texto e revisao para melloralo, utilizando borradores que amosan: a xeración e selección de ideas, a revisión ortográfica e da secuencia coherente do escrito.	X	X	X		Observación sistemática Proba escrita Análise das producións dos alumnos	20% 50% 30%
LCB3.3.5. Aмосa na evolución dos seus escritos interese e esforzo por escribir correctamente de forma persoal.	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%

Estándares de aprendizaxe	1ª AV	2ª AV	3ª AV	MIN	Instrumentos de avaliación	Criterios de cualificación
LCB3.4.1. Utiliza habitualmente o dicionario, en diferentes soportes, no proceso de escritura.	X	X	X		Observación sistemática	100%
LCB3.5.1. Elabora gráficas a partir de datos seleccionados e organizados procedentes de diferentes textos (libros de consulta, xornais, revistas etc.)	X	X	X		Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB3.5.2. Elabora con creatividade textos do seu interese: contos, anuncios, rimas, cancións, cómics, carteis...facendo ilustracións e buscando imaxes dixitais para facilita a súa comprensión ou mellorar a súa presentación.	X	X	X	X	Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB3.6.1. Expresa, por escrito, utilizando de xeito habitual, unha linguaxe non sexista e respectuosa coas diferenzas.	X	X	X	X	Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB3.7.1. Usa con axuda Internet e as Tecnoloxías da Información e a Comunicación para escribir, presentar e ilustrar os textos, buscar información, crear táboas e gráficas	X	X	X		Observación sistemática Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB3.8.1. Produce os textos establecidos no plan de escritura axeitados á súa idade e nivel.	X	X	X	X	Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB4.1.1. Coñece e recoñece as categorías gramaticais pola súa función na lingua: presentar ao nome, substituír ao nome, expresar características do nome, expresar accións ou estados, enlazar ou relacionar palabras.	X	X	X		Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%

Estándares de aprendizaxe	1ª AV	2ª AV	3ª AV	MIN	Instrumentos de avaliación	Critérios de cualificación
LCB4.1.2. Utiliza con corrección os tempos simples e compostos nas formas persoais e non persoais do modo indicativo e subxuntivo de todos os verbos ao producir textos orais e escritos.	X	X	X		Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB4.1.3. Diferenza familias de palabras.	X				Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB4.2.1. Coñece, recoñece e usa sinónimos, antónimos, polisémicos, homófonos, frases feitas na súa expresión oral e escrita.	X	X			Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB4.2.2. Recoñece palabras compostas, prefixos e sufixos e crea palabras derivadas.		X	X		Intercambio oral Proba escrita Análise das producións dos alumnos	10% 50% 40%
LCB4.2.3. Identifica e clasifica os diferentes tipos de palabras nun texto.	X	X	X		Intercambio oral Proba escrita Análise das producións dos alumnos	10% 50% 40%
LCB4.2.4. Utiliza diversos conectores básicos entre oracións nos textos orais e escritos.	X	X	X		Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB4.2.5. Recoñece a oración simple en textos sinxelos e distingue suxeito e predicado.	X				Intercambio oral Proba escrita Análise das producións dos alumnos	10% 50% 40%
LCB4.3.1. Coñece a estrutura do dicionario e úsao, en diferentes soportes para buscar o significado de calquera palabra (derivados, sinónimos etc.).	X	X	X		Observación sistemática	100%
LCB4.3.2. Selecciona a acepción correcta segundo o	X	X	X		Proba escrita	50%

Estándares de aprendizaxe	1ª AV	2ª AV	3ª AV	MIN	Instrumentos de avaliación	Critérios de cualificación
contexto de entre as varias que lle ofrece o dicionario.					Análise das producións dos alumnos	50%
LCB4.3.3. Utiliza as normas ortográficas axeitadas ao nivel e aplícaas nas súas producións escritas.	X	X	X		Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB4.4.1. Sinala as características que definen ás diferentes clases de palabras e nomes: clasificación e uso para construír un discurso sinxelo nos diferentes tipos de producións.	X	X			Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB4.4.2. Utiliza correctamente as normas de concordancia de xénero e número na expresión oral e escrita.	X	X	X	X	Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB4.4.3. Aplica as normas de acentuación e clasifica as palabras dun texto.	X	X	X		Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB4.4.4. Utiliza os signos de puntuación nas súas producións escritas.	X	X	X		Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB4.4.5. Aplica as normas do uso da til nos textos de elaboración propia.					Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB4.4.6. Utiliza unha sintaxe básica nas producións escritas propias.	X	X	X	X	Proba escrita Análise das producións dos alumnos	
LCB4.5.1. Utiliza distintos programas educativos dixitais e outros recursos didácticos ao seu alcance e propios da súa idade, como apoio e reforzo da aprendizaxe.	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%
LCB4.6.1. Valora a variedade lingüística de España e	X	X	X		Observación sistemática	50%

Estándares de aprendizaxe	1ª AV	2ª AV	3ª AV	MIN	Instrumentos de avaliación	Critérios de cualificación
o español de América.					Intercambio oral	50%
LCB4.7.1. Compara aspectos (gráficos, sintácticos e léxicos) das linguas que coñece.			X		Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB5.1.1. Valora e recoñece as características fundamentais de textos literarios narrativos, poéticos e dramáticos.	X	X	X		Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB5.2.1. Realiza lecturas guiadas de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual.	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%
LCB5.2.2. Interpreta a linguaxe figurada, en textos literarios.			X		Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB5.3.1. Distingue algúns recursos retóricos e métricos básicos propios dos poemas.			X		Intercambio oral Proba escrita Análise das producións dos alumnos	20% 50% 30%
LCB5.3.2. Utiliza comparacións, metáforas, aumentativos, diminutivos e sinónimos en textos literarios.					Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB5.4.1. Crea sinxelos textos literarios (contos, poemas, cancións e sinxelas obras teatrais) a partir de pautas ou modelos dados.	X	X	X	X	Proba escrita Análise das producións dos alumnos	50% 50%
LCB5.5.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios axeitados á súa idade ou de produción propia.	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%
LCB5.5.2. Memoriza e reproduce textos orais	X	X	X	X	Observación sistemática	50%

Estándares de aprendizaxe	1ª AV	2ª AV	3ª AV	MIN	Instrumentos de avaliación	Criterios de cualificación
adequados á súa idade: contos, poemas, cancións.					Intercambio oral	50%
LCB5.6.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios axeitados á súa idade.	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral Proba escrita	50% 50%
LCB5.7.1. Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral	50% 50%

Concreción de mínimos:

LCB1.1.2. Expresa ideas, pensamentos, opinións, sentimentos e emocións con claridade.	MINIMO: Expresa ideas, pensamentos e opinións con claridade.
LCB1.1.3. Aplica as normas sociocomunicativas: escoita activa, espera de quendas, participación respectuosa, adecuación á intervención da persoa interlocutora e normas básicas de cortesía.	MINIMO: é quen de respectar as quendas de palabra nunha conversa.
LCB1.2.2. Exprésase cunha pronunciación e unha dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume axeitados.	MINIMO: ten unha pronunciación axeitada á súa idade.
LCB1.3.2. Participa activamente e con coherencia na secuencia das súas ideas en diversas situacións de comunicación: - diálogos -exposicións orais seguindo modelos e guiadas, con axuda, cando cumpra, das tecnoloxías da información e comunicación.	MINIMO: Expresa coherentemente as súas ideas.
LCB1.5.1. Comprende de forma global a información xeral de textos	MINIMO: é quen de sacar a idea principal dun texto oral.

orais de uso habitual, do ámbito escolar e social, identifica o tema e selecciona as ideas principais	
LCB1.7.1. Elabora comprensiblemente textos orais do ámbito escolar e social e de diferente tipoloxía, seguindo unha secuencia lineal, adecuados ao nivel e imitando modelos	MINIMO: elabora textos orais sinxelos seguindo unha secuencia lóxica.
LCB2.1.1. Le en voz alta diferentes tipos de textos apropiados á súa idade con velocidade, fluidez e entoación adecuada.	MINIMO: le diferentes tipos de textos en voz alta, cunha velocidade mínima de 125 palabras por minuto.
LCB2.1.3. Comprende información global e específica en textos de diferente tipoloxía do ámbito escolar e social.	MINIMO: é quen extraer a información que se lle pregunta nun texto dado.
LCB3.1.6. Presenta os seus textos con caligrafía clara e limpeza.	MINIMO: Presenta os seus textos con caligrafía clara e limpeza.
LCB3.5.2. Elabora con creatividade textos do seu interese: contos, anuncios, rimas, cancións, cómics, carteis...facendo ilustracións e buscando imaxes dixitais para facilita a súa comprensión ou mellorar a súa presentación.	MINIMO: Escribe textos sinxelos con creatividade.
LCB4.4.6. Utiliza unha sintaxe básica nas producións escritas propias.	MINIMO: utiliza unha sintaxe correcta nos seus textos escritos.

5.- Elementos transversais

a. Traballaranse en tódalas disciplinas:

- A comprensión lectora,
- A expresión oral e escrita,
- A comunicación audiovisual,
- As tecnoloxías da información e a comunicación,
- O emprendemento e a educación cívica e constitucional

- Os valores que fomenten a igualdade efectiva entre homes e mulleres e a prevención da violencia de xénero.
- Os valores inherentes ao principio de igualdade de trato e non-discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social.
- A prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social.
- Os valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto polo Estado de dereito, o respecto e consideración polas vítimas do terrorismo, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.
- A prevención da violencia de xénero, da violencia terrorista e de calquera forma de violencia, racismo ou xenofobia.
- Prevención de comportamentos, estereotipos e contidos sexistas, así como aqueles que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero, favorecendo a visibilidade da realidade homosexual, bisexual, transexual, transxénero e intersexual.
- Desenvolvemento sostible e o medio ambiente, os riscos de explotación e abuso sexual, as situacións de risco derivadas da utilización das tecnoloxías da información e da comunicación, así como a protección ante urxencias e catástrofes.
- Desenvolvemento e afianzamento do espírito emprendedor e a iniciativa empresarial a partir de aptitudes como a creatividade, a autonomía, a iniciativa, o traballo en equipo, a confianza nun mesmo e o sentido crítico.
- Educación e seguridade viaria

b. Actuacións de prevención, hixiene e protección.

- Prevención:
 - ✓ O centro educativo non é alleo á situación social e, polo tanto, establecendo un paralelismo coas normas xerais de prevención para calquera cidadán, os obxectivos serán os seguintes:
 - ✓ Evitar aglomeracións:
 - ✓ Diseminar as entradas e saídas do alumnado.
 - ✓ Dispersar as rutas que segue o alumnado para acceder á súa aula.

- ✓ Establecer quendas de recreo.
- ✓ Dividir o patio para que cada nivel educativo dispoña dunha zona de recreo.
- ✓ Regular o acceso aos aseos e diversificalos (cada aula un aseo)
- Distancia social:
 - ✓ Distribuír as mesas nas aulas de tal xeito que exista a maior separación posible entre o alumnado atendendo ao número de alumnos/as por aula e ao espazo dispoñible.
 - ✓ Evitar situacións de contacto físico.
- Responsabilidade individual:
 - ✓ O profesorado debe comprometerse a facer un autotest antes de acudir ao centro para evitar ir a traballar con sintomatoloxía compatible coa COVID.
 - ✓ As familias deben adquirir o compromiso firme de non enviar aos seus fillos/as ao colexio se presentan algúns dos síntomas compatibles coa COVID; para elo deberán facer un test diario no que comproben a temperatura, a presenza de tose seca, dificultade respiratoria, a perda de olfacto ou gusto, dor muscular, fatiga severa ou diarrea.
- Hixiene:
 - ✓ Neste apartado resumimos as accións a levar a cabo para reforzar a hixiene xeral do centro e a adquisición de hábitos e rutinas de responsabilidade individual.
 - ✓ Hixiene xeral do centro:
 - ✓ Reforzar o servizo de limpeza aumentando o persoal.
 - ✓ Realizar desinfeccións dos aseos dúas veces por mañá e unha pola tarde.
 - ✓ Facer limpeza de aulas e espazos comúns pola tarde.
 - ✓ Establecer un control da ventilación correcta e abundante das aulas.
 - ✓ Desinfección dos elementos de uso común por parte do alumnado.

- Hixiene persoal:

- ✓ Facer varias limpeza e desinfección das mans, para o que haberá dispensadores de hidroxel nas aulas e xabón líquido nos baños. Hixienizar sempre as mans ao chegar á escola antes de saír das aulas, antes da merenda , sempre que se usen os aseos, ao subir do recreo e sempre que se precise
- ✓ Adquirir hábitos como tusir ou esbirrar contra o cóbado, evitar tocar a cara ou levar obxectos á boca.
- ✓ Aprender a manipular correctamente as máscaras.

- Rutinas de responsabilidade individual:

- ✓ Os usuarios de espazos e elementos comúns deben adquirir a conciencia de deixar desinfectados tanto o mobiliario coma os materiais ou recursos utilizados. Para iso haberá elementos de limpeza e desinfección específicos ou ben panos desbotables e xel hidroalcohólico. Para unha maior seguridade, cada usuario debe establecer a rutina de desinfectar os postos e materiais que vai utilizar. Pode parecer unha medida de “descarga de responsabilidade” ou “abandono de funcións”, pero é todo o contrario, supón un exercicio de educación cívica e respecto. Exemplo: antes de usar un ordenador, debo, como usuario, coller un pano con xel e desinfectar o teclado e rato, acción que debo repetir cando finalice o seu uso.
- ✓ Limpeza de elementos propios de traballo: cada mestre ou cada alumno ten uns elementos de emprego persoal, como son a mesa de traballo, bolígrafos, etc. É moi saudable interiorizar a limpeza deses elementos de xeito periódico, o que non exime da limpeza que poida facer o persoal de limpeza. Exemplo: a mesa, como espazo de traballo propio, pode ser receptora de gotículas e o feito de pasar un pano con xel axuda a manter limpa e desinfectada esa zona de contacto case permanente. Como se indica no parágrafo anterior, isto non elimina a limpeza que poida realizar o persoal de limpeza.
- ✓ Facilitar o labor do persoal de limpeza: as nosas accións repercuten no traballo doutras persoas. Resultaría inadmisibile que o persoal de limpeza teña que colocar antes de limpar, é traballo do alumnado e do profesorado ter as mesas ordenadas, así coma os armarios, deixar as cadeiras levantadas e non deixar cousas polo chan. Deste xeito, o persoal de limpeza pode optimizar o seu tempo de traballo e dedicalo aos labores propios.

- Elementos de limpeza a disposición da comunidade docente:

- ✓ Xel: en todas as aulas e espazos comúns

- ✓ Xabron: nos aseos e botiquín.
- ✓ Panos desbotables: en todas as aulas, baños e espazos comúns.
- ✓ Toallas desinfectantes: nas aulas de educación infantil e aulas especiais (música e EF)
- ✓ Solución desinfectante: nas aulas

- Protección:

- ✓ Uso de máscara:
- ✓ Uso obrigatorio para todo o profesorado.
- ✓ Uso obrigatorio para todo o alumnado en zonas comúns e recreos.
- ✓ Uso obrigatorio para todo o alumnado de primaria dentro das aulas.
- ✓ Pantallas: Para aquelas actividades lectivas nas que o emprego de máscara sexa incompatible. Para as tarefas de desinfección e limpeza de baños (ou gafas de protección ocular).
- ✓ Mamparas: Para realizar trámites coas familias instalouse unha no despacho de dirección, administración, secretaría e xefatura de estudos. Nas aulas de PT e AL, nas que se empregarán para a realización de tarefas que o requiran .

c. Accións formativas para a mellora da competencia dixital do alumnado necesaria para o seu desenvolvemento na modalidade de ensino presencial ou, de ser o caso, non presencial.

No mes de marzo a interrupción abrupta das clases presenciais supuxo poñer en marcha en moi pouco tempo toda a maquinaria da aula virtual e a formación básica de usuarios. Aínda que o resultado foi máis que digno, grazas ao esforzo de profesorado e familias, é necesario comezar o curso 20/21 cunha serie de accións que faciliten o emprego deste recurso, independentemente de que se poidan retomar as sesións virtuais ou non. Deste xeito, se fose necesario volver ao ensino a distancia ou semipresencial, o alumnado tería un maior grao de autonomía para continuar coa súa aprendizaxe.

A formación básica que un alumno/a (ou familia) debe ter para poder ter un mínimo de garantías no caso de ter que realizar docencia non presencial é:

- ✓ Acceso á aula virtual (de infantil a 6º de primaria) e a EVA – Edixgal (5º de primaria).
 - ✓ Acceso aos diferentes cursos / áreas nos que estea matriculado/a (infantil a 6º de primaria)
 - ✓ Envío de tarefas a través da aula virtual (infantil a 6º) e da plataforma EVA (5º)
 - ✓ Consulta de cualificacións e comentarios.
 - ✓ Envío de mensaxes por vía interna da aula virtual e de EVA.
- Por outra banda, as familias deben coñecer e manexar as vías de información e comunicación existentes no centro, que son as seguintes:
 - ✓ Aplicación Abalarmóbil, dende a que poden realizar consultas relacionadas co ámbito académico, solicitar titorías e recibir mensaxes do centro ou profesorado. Existe a posibilidade de crear salas de mensaxería dende as que podería interactuar co profesorado.
 - ✓ Correo electrónico: vía formal para realizar consultas, transmitir información e realizar outro tipo de trámites. A dirección empregada será a corporativa: ceip.amadeo.barroso@edu.xunta.gal
 - ✓ Teléfono: comunicación directa e inmediata, existen dúas liñas, o 988783044/45e o 988783047 para temas concretos podemos potenciar o emprego dunha delas para non saturar a outra liña e deixala baleira para consultas de carácter xeral.

As accións formativas que se levarán a cabo estarán dirixidas polo profesorado titor coa colaboración dos mestres especialistas e o equipo docente de TICs.

d. Atención aos aspectos emocionais e sociais, mediante a realización de actividades en grupo de acollida e cohesión.

Os cambios na forma de relacionarse na sociedade deben chegar, por desgraza, tamén ao colexio. Nesta volta ás aulas temos que aprender a socializar con distancia, sen contacto físico ou transmitir emocións sen poder mostrar parte das nosas facianas. Tanto para o profesorado como para o alumnado supón un cambio enorme na interacción habitual e require dun tratamento específico nas aulas.

A mímica pode ser unha ferramenta moi útil para substituír accións que implican contacto físico, como unha aperta. O deseño deste tipo de xogos e dinámicas deberían estar presentes nas primeiras sesións e semanas.

A nivel social é importante que traballemos o tratamento que reciben as persoas contaxiadas. Estar afectado polo virus non debe ser motivo de discriminación, senón de comprensión e empatía, debemos evitar o rexeitamento social dende a empatía, pois calquera de nós podemos pasar

por esa situación aínda sen ter cometido actos imprudentes. Polo tanto, se temos a mala sorte de que un compañeiro/a contrae a enfermidade, non podemos culpalo nin demonizalo, senón apoiala e coidala emocionalmente.

O mesmo temos que facer coas persoas que presenten síntomas compatibles: tomar precaucións non implica desprezo e rexeitamento, polo que debemos facer actividades de sensibilización neste eido.

Outro aspecto sobre o que debemos incidir no tratamento transversal do tema é a difusión de bulos e as bromas relacionadas co virus. Temos que formar ao noso alumnado para que non caia en cadeas de transmisión de información que non estea fundamentada e confirmada, estamos nunha época na que se pode ferir a compañeiros/as facendo comentarios en torno ao seu estado de saúde que poden alterar a convivencia no colexio. Sucede o mesmo coas bromas de mal gusto relacionadas co coronavirus, non cabe dúbida de que o emisor seguramente non teña intención ofensiva, pero pode darse o caso de que nenos/as con parentes ou coñecidos afectados/as poidan verse violentados por esta situación, polo que temos que intentar evitalas.

A perda de liberdade do alumnado é máis que evidente, xa que son moitas as limitacións que se atopará no retorno ao colexio. Será importante transmitir que se trata dunha situación transitoria e que ese esforzo vai en beneficio de todos/as, e como cidadáns debemos cumprir con estas restricións cun único obxectivo: contribuír a frear o virus e conseguir que todo isto acabe.

O alumnado necesita ser escoitado, polo que debemos deseñar accións que induzan a que se exprese, a que transmita emocións, opinións, incluso a que aporten solucións, deste xeito podemos facelos partícipes de todas as medidas adoptadas para evitar contaxios.

Dende a Comisión de Coordinación Pedagóxica tratarase de facer propostas concretas e de complementar este apartado unha vez que se reúna no mes de setembro.

6.- Metodoloxía didáctica, incluíndo as estratexias a desenvolver polo profesorado, para acadar os estándares de aprendizaxe, así como a adquisición das competencias clave.

6.1. Principios metodolóxicos:

Emprego dun estilo educativo asertivo. Fuxindo dunha postura inhibicionista tanto coma da concepción punitiva, practícarase unha actitude comprensiva coas posibilidades e características do alumnado, buscando a súa mellora permanente e guiando as súas aprendizaxes. Como reforzo do esforzo, da conduta adaptativa ou do traballo ben feito usarase fundamentalmente o eloxio constante, ao mesmo tempo que se

ignora ou se reprende o comportamento inadecuado. Esta discriminación condutual, xunto co trato respectuoso e xusto favorecerán a autoestima, o rendemento escolar e a convivencia pacífica, contribuíndo ao desenvolvemento do clima escolar necesario.

Procura de aprendizaxes significativos. Nas diferentes unidades de ensino-aprendizaxe procurarase sempre

- Que os contidos sexan lóxicos e coherentes, con estrutura e vocabulario adaptados ao alumnado ao que se dirixen.
- Que o alumnado teña os coñecementos previos necesarios para comprender os novos contidos e que estes estean activados.
- Que o alumnado teña a predisposición, a actitude, o interese e a motivación necesarias para interactuar cos contidos que lle propomos.

Desenvolvemento de traballo por proxectos e traballos de investigación. Sen esquecer as aprendizaxes por recepción, baseadas nas explicacións e na presentación de contidos por parte do profesorado, iranse promovendo traballos nos que, coa guía do profesorado, será o alumnado (só ou en cooperación cos seus compañeiros) o que busca a información, a traballa e elabora con ela algún tipo de produto, que presenta aos demais. A biblioteca e as TIC serán recursos fundamentais para o desenvolvemento destes traballos.

Metodoloxías activas. O alumno non pode quedarse nunha recepción pasiva de coñecementos. Promoverase a actividade mental do alumno, que deberá traballar a información que recibe, enlazándoa cos seus coñecementos previos, dándolle sentido, esforzándose por entendela e buscando un cambio nos seus esquemas de coñecemento. As técnicas de traballo intelectual e comprensión lectora (resumes, esquemas...) ou o tipo de traballo que mencionamos no punto anterior, son fórmulas eficaces para promover esa actividade mental necesaria.

Atención á diversidade. Ter en conta as **peculiaridades** (ritmos e estilos de aprendizaxe, capacidades, etc.) de cada grupo e de cada neno/a concreto. Cada alumno ten as súas necesidades educativas e algúns presentan necesidades educativas especiais que deberán ser atendidas.

Traballo cooperativo. No traballo cooperativo e por proxectos tanto as comunicacións como os produtos finais a elaborar deberán realizarse a través de medios tecnolóxicos (correo, teléfono, internet, programas informáticos...).

Contribución ao desenvolvemento da capacidade “de aprender a aprender”.

As sucesivas unidades de ensino-aprendizaxe que se desenvolven no centro irán encamiñadas a que o alumnado aprenda a regular os seus propios procesos de aprendizaxe, é dicir a planificar, supervisar e avaliar o seu comportamento cando se enfronta a calquera tarefa escolar.

Cooperación e complicidade coas familias do alumnado, como requisito de primeiro orde para conseguir os obxectivos educativos do currículo

escolar.

6.2. Secuenciación das actividades de ensino-aprendizaxe.

A concreción da metodoloxía maniféstase na secuencia e no tipo de actividades que o profesorado programa e que logo desenvolve na aula co alumnado. A secuencia base da actividades educativas aproximarase á seguinte:

6.2.1.- Actividades para a presentación do centro de interese a traballar da forma máis chamativa posible, tratando de espertar a atención do alumnado e de motivalo cara as novas aprendizaxes, mediante vídeos, lecturas, xogos...

6.2.2.- Actividades de indagación/explicitación das ideas previas dos alumnos/as:

- **Informar** aos alumnos/as sobre os novos contidos a tratar, buscándolle **relación con outros contidos tratados con anterioridade**.
- Facer **preguntas** que obriguen aos distintos alumnos/as a relacionar os novos contidos con diferentes situacións funcionais e **que permitan identificar que tipos e graos de coñecemento** teñen sobre o tema.
- Promover a **intercomunicación do alumnado** sobre as novas cuestións (isto dá unha información importante para formar grupos).
- **Rexistrar** en instrumentos adecuados a información sobre a situación inicial dos alumnos/as.

6.2.3.- Actividades para a aprendizaxe dos novos contidos:

Usaranse fundamentalmente dúas vías:

a) Presentación dos novos contidos por parte do profesor/a:

- profesor presentará o **novo contido de xeito claro, ben estruturado dende o punto de vista lóxico, usando demostracións, exemplos, formatos diferentes (imaxe, vídeos, esquemas...) e posibles aplicacións a casos prácticos**.
- Inmediatamente despois alumnos e alumnas con diferentes capacidades e coñecementos previos **resolverán exemplos semellantes** diante dos compañeiros, quedando para o final os menos competentes respecto a eses contidos.

- Analizáranse con todo o grupo **actividades xa resoltas** (ben ou mal).
- Propóranse **actividades de igual complexidade** cós exemplos do mestre/a para que os alumnos/as os fagan **autonomamente**.
- Organízanse **actividades en pequenos grupos heteroxéneos** (en canto a capacidade e coñecementos previos) que rematan cunha exposición dos resultados ó grupo clase (con intervención de todos).

b) Traballos de investigación ou busca de información por parte do alumnado coa guía do profesor:

- Escóllese o tema a traballar (mellor coa participación do alumnado).
- Estúdanse as concepcións previas do alumnado sobre o tema.
- Concrétanse os aspectos que queremos descubrir (que queremos saber?).
- O profesorado propón os recursos (en papel ou na rede) que se consultarán para responder as preguntas.
- O alumnado busca a información nas fontes propostas.
- O alumnado traballa a información e con ela elabora un produto final (un documento, un mural, unha presentación...), para mostrarlle aos demais as súas conclusións.

6.2.4.- Actividades de xeneralización e de aplicación das aprendizaxes adquiridas:

- O profesor explica con claridade, con exemplos e demostracións, como os contidos aprendidos se aplican a diferentes situacións. Irá aplicando o novo contido a diferentes variables e explicitando os pasos para resolver a situación.
- Propóráselle aos alumnos/as actividades de diferentes graos de complexidade, dándolle opción a que cada un elixa a que máis se adapte á súa competencia. O grao de complexidade virá dado en función de:
 - o Parecido coas actividades de aprendizaxe.
 - o Número de variables a ter en conta.
 - o Grao de dirección da actividade.
- Organízanse actividades de tutoría de alumnos por parellas ou en pequenos grupos.

6.2.5.- Actividades de exercitación e memorización:

- Organizar **actividades de reforzo** (co mesmo grao de complexidade que as anteriores) e de **ampliación** (mesmos contidos en situacións diferentes).
- Organizar **novas actividades de titoría entre iguais**, actuando os máis competentes como modelos.

6.2.6.- Actividades de aplicación práctica das aprendizaxes a situacións concretas da vida real (implican resolver situacións problemáticas similares ás presentadas na avaliación das competencias básicas):

- Propoñer algún **traballo que leve consigo algún tipo de produto**, para que o alumno/a aplique as aprendizaxes adquiridas: unha saída, situación de laboratorio, cartel-mural resume, exposición ó grupo clase..... Proporanse varios **traballos de distinta complexidade**.

6.3.- Metodoloxía a seguir no caso de ter que activar o ensino a distancia.

Para traballar os contidos seleccionados podemos facer tres bloques de actividades:

Bloque 1.- Presentación dos novos contidos por parte do profesor/a:

- Presentarémolle ao alumnado os contidos que imos traballar e ofrecerémolle unha explicación clara, ben estruturada dende o punto de vista lóxico, usando vídeos, esquemas ou imaxes, seleccionados de internet, ou ben textos, arquivos de audio e/ou vídeo, presentacións... creados por nós.
- Debemos comunicarlle que é moi importante entender o que se explica e que se non fose así debe comunicarllo ao profesorado para que este se poña en contacto con el e busque a mellor maneira de que chegue a comprender o que non entende.

Bloque 2.- Práctica e afianzamento das novas aprendizaxes.

Unha vez dada a explicación o profesorado propoñeralle unha serie de exercicios ou actividades nos que o alumno deberá practicar as aprendizaxes que lle foron presentadas e demostrar que as ten ben adquiridas. As actividades deben ser dunha complexidade similar á das explicacións previas para que o alumnado poida realizalas autonomamente.

Bloque 3.- Xeneralización de aprendizaxes. Conexión con outras aprendizaxes previas. Reforzo. Ampliación. Creación.

- Exercicios de repaso do esencial da área.
- Actividades de creación, a proposta do profesor/a correspondente ou de departamentos ou organismos externos (biblioteca escolar, por exemplo).
- Actividades de razoamento, de análise da realidade, de experimentación...
- Actividades de reforzo (da mesma complexidade das traballadas no núcleo do tema), para alumnos que non chegaron a adquirir as aprendizaxes clave da unidade didáctica.
- Actividades de “recuperación” de aprendizaxes traballados en temas anteriores, pero que para algúns supoñen lagoas a superar.

7.- Materiais e recursos didácticos.

- Plataforma Edixgal.
- Ordenadores.
- Recursos fotocopiáveis con actividades de reforzo e de ampliación.
- Material de aula: equipo de son, láminas, ordenador con conexión a internet, canón de vídeo, Aula Abalar
- Recursos da biblioteca escolar.

8.- Procedemento para a avaliación inicial

A avaliación inicial levarase a cabo entre o 11 e o 30 de setembro. Farase en base ás seguintes accións:

- Análise das actas finais do curso anterior de cada grupo de alumnos.
- Análise dos informes individualizados ou informes psicopedagóxicos que poida haber de cada alumno.
- Observación da actividade escolar de cada grupo e de cada un dos alumnos/as durante o traballo de aula..

- Realización de probas específicas de avaliación inicial elaboradas previamente polo profesorado en base aos estándares de aprendizaxe do curso anterior.
- Valoración dos resultados e toma de decisións para recoller as medidas que se consideren oportunas na programación didáctica.
- Reunión da avaliación inicial durante a primeira semana de outubro.
- Rexistro dos datos da avaliación inicial nos documentos do profesorado e no XADE.

9.- Procedemento de avaliación continua.

Cada titor/a coordinará o desenvolvemento da avaliación continua que será realizada polo Equipo Docente de xeito colexiada.

Os profesores/as de cada área informarán ao alumnado sobre os obxectivos, competencias básicas, contidos e estándares de aprendizaxe que se lle van pedir. Esta información será xeral ao principio de curso e máis concreta ao comezo de cada unidade didáctica.

Para a avaliación continúa terase en conta toda a actividade desenvolvida polo alumnado: tarefas que realiza diariamente na aula (exercicios de libro de texto, exercicios de caderno, traballos, participación oral...), probas escritas periódicas, esforzo e actitude.

Cando o progreso dun alumno ou alumna non sexa o adecuado, adoptaranse as medidas de atención á diversidade que procedan: reforzo educativo, adaptación curricular non significativa, apoio pedagóxico por parte do profesorado encargado desta tarefa, compromiso educativo coas familias...

Durante o curso celebraranse tres sesións de avaliación, que coincidirán cos finais de cada un dos trimestres. De cada unha destas sesións o titor/a de o grupo levantará acta coas decisións e acordos adoptados.

Posteriormente a estas sesións de avaliación, o titor/a informará ás familias sobre o resultado da avaliación, por escrito, mediante o boletín de notas, e introducirá as cualificacións no XADE.

Independentemente destas reunións, a relación entre titor e familia deberá ser continua ao longo do curso escolar, debéndose intensificar as entrevistas coas familias de alumnos cuxo rendemento non sexa adecuado. Cada titor/a terá un rexistro de visitas de pais/ nais.

A final de cada curso, o titor/a entregará ás familias información máis detallada da evolución do seu fillo/a, indicando os aspectos que deben mellorarse. Esta información referirase aos obxectivos de cada área e ao grado de adquisición das competencias clave.

Esta información curricular será incluída polo titor no expediente académico.

Procedemento para a toma de decisión da promoción de nivel:

☒ Ao finalizar o curso, o equipo docente de nivel, reunido en sesión de avaliación final, deberá decidir sobre a promoción de cada un dos alumnos e alumnas ao curso seguinte.

☒ A decisión debe ser consensuada por todo o profesorado, debendo ter especial consideración a información do titor ou titora. En caso de non existir acordo prevalecerá a opinión do titor/a.

☒ No caso que un titor ou titora considere que é máis adecuado que un alumno/a permaneza un ano máis no mesmo curso, deberá entrevistarse coas familias (antes de que o Equipo Educativo tome a decisión), a fin de solicitar a súa opinión sobre tal medida. De devandita entrevista deberá quedar constancia escrita.

10.- Medidas de atención á diversidade

As metodoloxías propostas son as principais medidas de atención á diversidade. Ademais, poñeranse en marcha aquelas medidas que axuden a xestionar o grupo completo tendo en conta as necesidades específicas de cada un dos seus integrantes; por iso na programación de aula ou na programación de cada unha das unidades didácticas concretaranse medidas específicas para desenvolver ao longo do curso, entre as que poderían contemplarse, entre outras:

- Priorizar os obxectivos e contidos que se consideren fundamentais para futuras aprendizaxes, que teñan funcionalidade e aplicación práctica e que fagan referencia a procedementos.
- Partir sempre dos coñecementos previos de cada alumno.
- Diseñar actividades que teñan diferentes graos de realización e dificultade e que permitan distintos modos de execución.
- Diseñar actividades diversas para traballar un mesmo contido e/ou actividades de reforzo para afianzar os contidos mínimos.
- Propoñer actividades que se leven a cabo con distintos tipos de agrupamentos: pequeno grupo, gran grupo, individual.
- Planificar actividades de libre execución por parte dos alumnos segundo os seus intereses.
- Planificar actividades que faciliten a manipulación e que teñan aplicación na vida cotiá para relacionar o estudado co entorno e darlle maior significatividade.
- Distribución heteroxénea do alumnado.
- Ubicación do alumnado con necesidades específicas nos lugares que máis lle favorezan.

- Plantexar sesións onde se alternen a explicación de teoría coa realización de exercicios prácticos.
- Priorizar métodos que favorezan a expresión directa, a reflexión, a comunicación e o descubrimento.
- Adecuar a linguaxe do material de estudo segundo o nivel de comprensión dos alumnos/as (especialmente para os alumnos/as con neae).
- Seleccionar técnicas e estratexias metodolóxicas que sendo útiles para todos os alumnos/as, tamén o sexan para os que presentan dificultades de aprendizaxe e neae. Son especialmente adecuadas: técnicas de demostración e modelado, técnicas de traballo cooperativo, titorías entre iguais, traballo por proxectos, ...
- Favorecer o tratamento globalizado e interdisciplinar dos contidos de aprendizaxe buscando a xeneralización.
- Partir das motivacións e intereses dos nenos/as (centros de interese).
- Fomentar un bo clima de relacións sociais (respecto e tolerancia).
- Favorecer o uso de distintos materiais e recursos para que podan manipular e experimentar.
- Empregar distintos espazos e recursos dentro e fóra da aula.
- Introducir a avaliación do contexto de aula (avaliación continua, valorar o traballo diario, os intereses, a participación, traballos individuais e grupais, ...)
- Concretar e/ou facilitar os contidos mínimos que deben estudar.
- Plantexar modificacións na forma de preguntar nas probas de avaliación (tipo test, de desenvolvemento, exames orais, preguntas de unir con frechas, preguntas curtas, secuenciar os pasos dun problema, distanciar as preguntas en distintas follas, empregar apoios visuais, uso das TICs, ...)
- Distribución do mobiliario na aula para mellorar a accesibilidade e a optimización da iluminación.
- Contratos didácticos co alumnado e coas familias.

Implementaranse tamén as medidas deseñadas para o alumnado con necesidades específicas de apoio educativo: apoio de especialistas en pedagogía terapéutica e audición e linguaxe, apoio de profesorado ordinario con horario dispoñible, etc.

11. Avaliación do proceso de ensino e da práctica docente

Indicadores de logro do proceso de ensino

	Escala			
	1	2	3	4
1. O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado.				
2. Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreceu a aprendizaxe.				
3. Conseguiuse motivar para lograr a actividade intelectual e física do alumnado.				
4. Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado.				
5. Contouse co apoio e coa implicación das familias no traballo do alumnado.				
6. Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado.				
7. Adoptáronse as medidas curriculares adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
8. Adoptáronse as medidas organizativas adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
9. Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado.				
10. Usáronse distintos instrumentos de avaliación.				
11. Dáse un peso real á observación do traballo na aula.				
12. Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo.				

Indicadores de logro da práctica docente

	Escala			
	1	2	3	4
1. Como norma xeral, fanse explicacións xerais para todo o alumnado.				
2. Ofrécense a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa.				
3. Elabóranse actividades atendendo á diversidade.				
4. Elabóranse probas de avaliación adaptadas ás necesidades do alumnado con NEAE.				
5. Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar.				
6. Combínase o traballo individual e en equipo.				
7. Poténcianse estratexias de animación á lectura.				
8. Poténcianse estratexias tanto de expresión como de comprensión oral e escrita.				
9. Incorpóranse as TIC aos procesos de ensino – aprendizaxe.				
10. Préstase atención aos elementos transversais.				
11. Ofrécense ao alumnado de forma rápida os resultados das probas / traballos, etc.				
12. Análizanse e coméntanse co alumnado os aspectos máis significativos derivados da corrección das probas, traballos, etc.				
13. Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus acertos e erros.				
14. Grao de implicación do profesorado nas funcións de tutoría e orientación.				
15. Adecuación, logo da súa aplicación, das ACS propostas e aprobadas.				
16. Avalíase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación...				

12. Avaliación da programación didáctica

Periodicidade coa que se revisará: cada ano, a principio de curso.

Indicadores

	Escala			
	1	2	3	4
O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e a temporalización previstas.				
Adecuación da secuenciación dos estándares para cada avaliación.				
Adecuación dos estándares mínimos para a promoción do alumnado.				
Asignación a cada estándar do peso correspondente na cualificación.				
Vinculación de cada estándar a un ou varios instrumentos para a súa avaliación.				
Concreción dos elementos transversais.				
Adecuación da secuencia de traballo na aula.				
Adecuación dos materiais didácticos utilizados.				
Adecuación do libro de texto.				
Adecuación do plan de avaliación inicial deseñado.				
Adecuación da proba de avaliación inicial.				
Adecuación das pautas xerais establecidas para a avaliación continua.				
Adecuación dos exames, tendo en conta o valor de cada estándar.				
Adecuación dos programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares.				
Adecuación das medidas específicas de atención ao alumnado con NEAE.				
Grao de desenvolvemento das actividades complementarias e extraescolares previstas.				
Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos.				
Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre os criterios de promoción.				
Adecuación do seguimento e da revisión da programación ao longo do curso.				
Contribución desde a materia ao plan de lectura do centro.				
Grao de integración das TIC no desenvolvemento da materia.				

13.Pautas para a educación en tempo de confinamento. Orientacións para elaborar traballos durante a pandemia.

1.- Horario: Seguirase o horario espello establecido no plan de continxencia do centro para o curso 2021-2022.

2.- Recursos tecnolóxicos para a educación a distancia: Utilizarase preferentemente a Aula Virtual do Centro, onde estarán aloxados e secuenciados, coa antelación suficiente, contidos e actividades.

3.- Estrutura das unidades didácticas:

Para traballar os contidos seleccionados podemos facer tres bloques de actividades:

Bloque 1.- Presentación dos novos contidos por parte do profesor/a:

- Presentarémolle ao alumnado os contidos que imos traballar e ofrecerémolle unha explicación clara, ben estruturada dende o punto de vista lóxico, usando videos, esquemas ou imaxes, seleccionados de internet, ou ben textos, arquivos de audio e/ou video, presentacións... creados por nós.
- Debemos comunicarlle que é moi importante entender o que se explica e que se non fose así debe comunicarllo ao profesorado para que este se poña en contacto con el e busque a mellor maneira de que chegue a comprender o que non entende.

Bloque 2.- Práctica e afianzamento das novas aprendizaxes.

Unha vez dada a explicación o profesorado propoñeralle unha serie de exercicios ou actividades nos que o alumno deberá practicar as aprendizaxes que lle foron presentadas e demostrar que as ten ben adquiridas. As actividades deben ser dunha complexidade similar á das explicacións previas para que o alumnado poida realizalas autonomamente.

Bloque 3.- Xeneralización de aprendizaxes. Conexión con outras aprendizaxes previas. Reforzo. Ampliación. Creación.

Neste bloque entrarían aquelas actividades que poden non estar vinculadas estritamente cos novos contidos seleccionados e traballados no tema pero que nos parecen de moito interese:

- Exercicios de repaso do esencial da área.
- Actividades de creación, a proposta do profesor/a correspondente ou de departamentos ou organismos externos (biblioteca escolar, por exemplo).
- Actividades de razoamento, de análise da realidade, de experimentación...
- Actividades de reforzo (da mesma complexidade das traballadas no núcleo do tema), para alumnos que non chegaron a adquirir as aprendizaxes clave da unidade didáctica.
- Actividades de “recuperación” de aprendizaxes traballados en temas anteriores, pero que para algúns supoñen lagoas a superar.
-